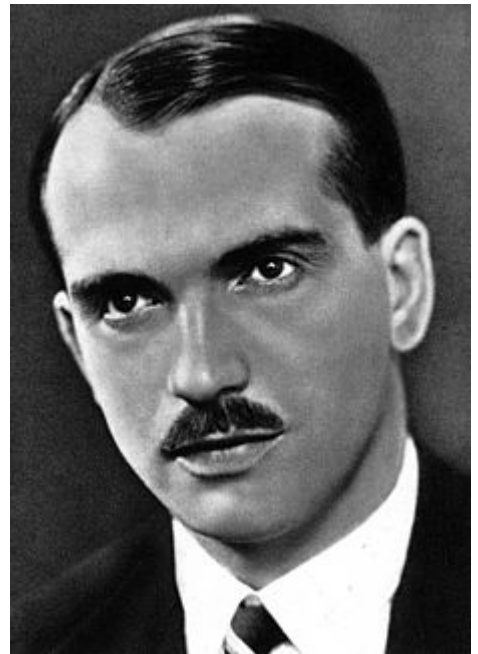

EMIL BOLESLAV LUKÁČ

(1900 – 1979)

- Rodák z Hodruše (BŠ). Jeho matka bola nadpriemerne vzdelaná, doma čítali časopisy v slovenčine, maďarčine a nemčine. Študoval teológiu v BA. Zároveň navštevoval filozofickú fakultu, čo bolo protichodné. Pôsobil ako kňaz, neskôr sa kňazského rúcha vzdal a učil slovenčinu a maďarčinu. Pracoval ako tajomník Spolku slovenských spisovateľov.
- **TVORBA:**
  - o **Spoved'** = zb. básní, prevažujú prvky nedôverčivosti, odhaľuje zážitky z detstva a dospievania, vyjadruje sa v protikladoch.
  - o **Dunaj a Seina** = zb. básní, dáva prednosť rodnému kraju pred Parížom, v dedine nachádza mravnú silu
  - o **O láske neláskavej** = monotematická zbierka básní, názov je oxymoron, odhaľuje, ako chápe lásku, ironizuje sľub vernosti, nechce sa pútať k jednej osobe, sloboda je dôležitejšia.
- **Znaky Lukáčovej tvorby:**
  - o **meditatívna**, snaží sa vypátrať jadro vecí
  - o nenachádza harmóniu, prevažuje **smutný pohľad** na svet
  - o temné tóny, **pesimizmus**
  - o vyjadruje sa v **paradoxoch**
  - o zdôrazňuje idey **humanizmu**
  - o v tvorbe sa odráža jeho **kresťanská výchova**
  - o **NEOSYMBOLIZMUS** = nový symbolizmus
  - o **DOLORIZMUS** = z tal. doloroso = bolestne, smutne, žiaľne, bolestivosť, sebatrýzeň

Modla v prachu – báseň

*Padla modla mnohých rokov,
ktorú sám som staväl hore,
z piedestálu dnes padla,
v prahu leží.*

*Kolko trudov, umu práce
vyšli pre ňu márne máry,
za úsmev len, za maličkosť,
len tak za nič.*

*Kolko dní a nocí smutných
strávil som tam pri lešení,
mramor klesal, dlátom dlabal,
svaväl, staväl.*

*A dnes padla bez hrmotu,
padla modla mnohých rokov,
a ja sám sa smejem nad jej
pudrovanou parukou.*

*Kolko plánov vzniklo planých,
ktoré chimerická láska
na papieri usnúvala,
na papieri.*

Úlohy:

1) O čom hovorí báseň?

.....

.....

2) Čo má podčiarkovať slovo „koľko“?

.....
.....

3) Na čo využil svoje schopnosti a svoje zručnosti?

.....
.....

4) V čom sa líši posledná strofa od ostatných z hľadiska motívov?

.....
.....

5) Nájdite intelektualizmy.

.....
.....

6) Nájdite archaizmy.

.....
.....

Nenávidíme? Milujeme? – báseň

Vrťavá, vlašná, neláskavá je

tá naša láska, vieme, vieme.

Nenávidíme? Milujeme?

Pri vzbĺklej vášni neraz schladne

krv naša vrelá.

Horiace ľady sú naše telá.

Samota mrazí. Lásku chceme.

Tá neprichádza.

Keď je tu, mrazí viacej. Zrádza.

Úlohy:

1) Ako vníma lyrický subjekt lásku?

.....

2) Uved'te príklady na vrťavú a vlašnú lásku. Sú podľa vás tieto prívlastky synonymické?

.....

3) Pokladáte cit, o ktorom sa vyjadruje lyrický subjekt, za lásku? Ako by ste vy definovali lásku?

4) Zarad'te báseň k druhom lyriky. Odôvodnite svoj postoj.....

5) Nachádza sa v básni paradox?

6) Pomenujte básnické obrazy:

a. Horiace ľady .....

b. Láska zrádza .....

c. Vieme, vieme .....

d. Vrelá krv .....